

Typologie osobností

Determinanty rozvoje osobnosti

Osobnost člověka je celek, který je vytvořený na báze:

- vnějších faktorů (sociálního a přírodního prostředí, kultury a učení),
- vnitřních faktorů (biologických).

Biologické determinanty

- činnost a vlastnosti nervové soustavy,
- činnost žláz s vnitřní sekrecí,
- růst organismu,
- celkový mentální a tělesný stav,
- biologické potřeby a instinkty,
- dědičnost a vrozenost
- zralost.

Sociální faktory

- celokulturní vlivy – společenské normy (společenské zvyky, mravní obyčeje, zákony, společenské tabu),
- širší skupiny (národnost, vzdělání, profese...),
- malé sociální skupiny.

Psychické vlastnosti osobnosti

- relativně stabilní charakteristika osobnosti,
- faktor, spojující situaci a chování.

Klasifikace psychických vlastností:

- motivační,
- temperamentové,
- charakterové,
- výkonové.

Motivační vlastnosti osobnosti

- dynamický prvek osobnosti,
- souhrn pohnutek a motivů, které vyvolávají, udržují a usměrňují konání a činnost člověka.

Klasifikace motivů:

- potřeby – subjektivně prožívaný stav nedostatku,
- zájmy – trvalejší zaměření se člověka na určitou oblast předmětů a jevů,
- postoje – relativně ustálená tendence charakteristickým způsobem reagovat na podněty,
- hodnoty – smysl, který člověk připisuje objektům.

1. úloha:

1. Vyberte si jakoukoliv svoji potřebu.
2. Na této oblasti vysvětlete svoje zájmy, postoje a hodnoty.

Typologie osobností podle preferencí hodnot

- teoretický- využívá racionální metody, metody kritického posuzování skutečnosti,
- ekonomický – zaměřen na prospěch, prosperitu, hromadění majetku,
- estetický – dosahování formy a harmonie,
- sociální – nesobecký; nejvyšší hodnota je kladný vztah k lidem,
- politický – nejvyšší hodnota je moc; soutěživý,
- náboženský – zaměřen na absolutno, mystiku.

2. úloha:

- Činnosti vykonávané v krizovém řízení rozdělujeme do 3 fází.
- Na jakou pozici a v jaké fáze by jste zaměstnali předchozí uvedené typy osobností?

Charakterizace typu osobností podle jednání a chování

- Egocentrik
- Dominantní typ
- Agresivní typ
- Rezervovaný typ
- Submisivní typ (terč agresivních jedinců)
- Závislý typ
- Afiliantní typ (snažící se získat výhody)
- Responzibilní typ

Charakterizace typu osobností podle jednání a chování

- Ingraciační typ (přehnaně vděčný)
- Konformní typ (vyžadující souhlas)
- Atraktivní typ
- Komunikativní typ
- Sympatický typ
- Extrovertní typ
- Introvertní typ

3. úloha:

- Jaké jednání a chování by jste **očekávali** od předchozích uvedených typů osobností v průběhu řešení mimořádné události a jaký postoj by jste k jednotlivým osobnostem **zaujali** z pozice záchranáře?

Temperamentové vlastnosti

Osobnostní dispozice k citovým reakcím a k jednání. Jde o:

- melancholika
- flegmatika
- sangvinika
- cholerika.

4. úloha:

- Jaký temperamentový typ by se podle vašeho názoru nejlépe hodil na pozici krizového manažera (starosta, bezpečnostní technik, velitel zásahu...) a proč?

5. úloha

Doplňte větu:

Krizový manažer by měl...

- být aktivní a přesvědčený o své věci,
- mít hluboké znalosti a ztotožnit se se svou rolí krizového manažera,
- mít schopnost využít levé i pravé mozkové hemisféry,
- disponovat empatickými, komunikativními a skupinovými přístupy v rozhodovacím procesu,
- naplňovat etickou důvěru a charisma vůdčí osobnosti,

- mít vlastní etickou sílu a odolnost vůči emocím,
- mít dobrý fyzický i duševní stav, pozitivní myšlení,
- bystře vnímat a reagovat na podněty,
- používat vědeckých metod práce,
- mít a utužovat celkovou sílu a odolnost vlastní osobnosti.